

DB Didem
Mülayimsi
Argüden
UR 2420
Bölge
Acarkent
Rotary Kulübü

KLASİK ÇAĞ'da Müzik Biçimleri

Müzikte Barok dönemden Klasik döneme geçişte bazı akımlar gözlenir.

Rokoko akımı soyluların değer verdiği süslü, gösterişli ama zarif ve eğlenceli bir yapıdadır. Bu yapı müzikte, Resim ve heykelde hatta binalarda da kendini gösterir.

18 YY'ın Aydınlanma çağı ise en önemli ve karmaşık akım olarak nitelendirilir. Dinde doğallık, sağduyu ile kalıpları yıkmak önem kazanır. Müzikte ise güzel bir ezgi üzerine uyumlu bir armoni bulmak gibidir. Artık sahnelerde, halk konserlerinde özel olarak eğitilmiş sanatçılar değil amatör müzikçiler de yerlerini almaya başlamıştır. Bu tarz yalın ve sistematik geçişi ile Klasik dönemin ünlü bestecilerinden Hayd ve Mozart'ı hazırlamıştır.

Klasik akım eskiden gelen değerleri alıp yüzyıllarca etkisini koruyan yapıtlara verilen ad olmuştur. Modası geçmeyen araba, elbise ve müzikte abartıya kaçmayan doğal dengeli biçim günümüze taşınmıştır.

Şimdi size Barok dönemden Klasiğe geçişte tarihe adını yazdıran Mannheim okulundan bahsetmek istiyorum. 1742'de Palatinat eyaletinin başına vali olarak müzik tutkunu Carl Theodor geçmiş. Son derece varlıklı olan vali tüm yetenekli ve ünlenmeye başlamış icracı ve besteciler toplamaya başlayarak bir orkestra kurulmasını istemiştir. Kurucu olarak ta başına besteci ve kemancı Johann Stamitz'i getirmiştir. Fakat genç ölen Stamitz tüm zamanın bestecilerini etkileyecek ve senfoni biçimini tanıttak bir *senfoni (orkestra için yazılan eser) geleneği bırakmıştır. Tüm yaylıların yanı sıra; asker bandosundan davullar, avcılardan av boruları ve trompet leri toplayarak heybetli bir birliktelik oluşturmuştur. 50 ye yakın senfonisi olan besteci tüm enstrumanları tanıyarak dengeyi gerçekten de güçlü bir şekilde sağlamıştır. Stamitz sayesinde tarihte ilk kez yaylı, vurmali ve üflemleri çalgılar bir araya toplanmıştır. Böyle olunca da Avrupa'nın her yerinden müzikçiler bu oluşumu tanımaya dinlemeye hevesli olmuşlardı. Bu stil Haydn ve Mozart'ı ilham olmuş ve toplu enstruman ve Opera için eserlerde hazırlığı başlatmıştır.

https://youtu.be/X9iC55nN_I

Klasik dönemde müzik biçimleri

Bu dönemin müzik biçimleri olarak en yaygını "Sonat" biçimidir. Çoğunlukla 3 nadiren 4 bölümden oluşan Hızlı-yavaş-hızlı tempodadır. İlk bölüm ana tema ve akıcı bir kompozisyonudur.

İkinci bölüm ise yavaş ve sanki şarkı söyler gibi bir havadadır. Üçüncü bölüm genelde daha yüksek tempolu ana temayı andıran ama daha değişken bir yapıya sahiptir.

Sonat biçimi çoğunlukla solo Piyano, Yaylı ve Nefesliler için yazılmıştır. Aynı zamanda oda müziğinde duo, trio ve quartet için de sonatlar yazılmıştır. Duo sonatlarda her iki enstrüman da eşit değerde performansa sahiptir.

Konçerto ("orkestra eşlikli solo eser") Klasik dönem ile birlikte atılım göstermiş aynen sonat'ta olduğu gibi bir çok besteci bu biçimde günümüze kadar kalıcı eserler bırakmıştır. Sonat formunda üç ya da nadiren 4 bölümden oluşan yapıdadır. Bölümler süre olarak daha uzun bir dakikayı kapsar.

Oratoryo, Opera ve Tiyatro da gelişim göstermiştir. Operada Klasik dönem boyunca Ciddi Opera türünün gelişiminde büyük rol oynayan ve devrim yaratan en ünlü besteci Christoph Willibald von Gluck olmuştur. Ciddi İtalyan türü operasında eserler vermiş olan bastecinin en ünlü operaları arasında Orfeo ve Euridice, Paris ve Helena, Alceste vardır. Tarz olarak Arya'lar (solo şarkılar) sesin güzelliğini sergilemek üzere kurulmuş sözcüğün yapısını bozmayan bir müzik biçimi ile dengelidir.

<https://youtu.be/YGEqDLF6KkE>
<https://youtu.be/zC-rGLUL75I>

Opera komik türü ise daha güncel, yerel dilde ve İtalyan operasında sanki başkaldıran bir yapıda kalmıştır. Ama romantik çağda bile Fransa da geçerliliğini korumuş bir biçim olarak kalmıştır.

<https://youtu.be/-lj3Rg9fZD8>

***Gelecek yazımda Klasik döneme damgasını vurmuş Viyana Klasikleri ve Piyano'nun gelişiminden bahsedeceğim.

**Sanat'la kalın
Sevgi ve Sanatla kalın....**

Operada Klasik dönem boyunca Ciddi Opera türünün gelişiminde büyük rol oynayan ve devrim yaratan en ünlü besteci Christoph Willibald von Gluck olmuştur.

